

Behovsanalyse

RABOS har udført behovsanalysen på den måde, at man samtidig sendte et enslydende brev til 14 nordsjællandske og seks provins-kommuner. Brevet var stilet direkte til de pågældende kommuners borgmestre.

Brevene havde følgende ordlyd

+++++

Birkerød d. 13.01.2019

Hr. borgmester NN
XX kommune
YY vej
---- Sted

Vedr. Sikkerhed

Der har i den senere tid været udtrykt bekymring i pressen og blandt IT sagkyndige om, at optræden af længere varende strømafbrydelser i større områder af Danmark er et muligt scenarie.

Dette vil kunne ske enten som følge af teknisk fejl – i produktion eller distribution – eller som følge af et utilsigtet IT nedbrud eller som følge af en bevidst handling med oprindelse i eller uden for Danmark.

(noteⁱ, noteⁱⁱ)

Under et sådant strømnedbrud vil al civil benyttelse af internettet og telefoni blive afbrudt.

Afhængig af lokale forhold vil telefoni ophøre med at fungere umiddelbart. I nogle lokalområder vil mobiltelefonnettet dog kunne opretholde sin strømforsyning i få timer. Det vurderes imidlertid, at også i disse områder vil mulighederne for at anvende telefonen bortfalde straks p.gr.a. indtræden af overbelastning af nettet. (noteⁱⁱⁱ)

Herved ophører borgernes mulighed for at tilkalde hjælp i tilfælde af ulykke, akut opstået sygdom eller anden alvorlig nødsituation.

Inden for landsforeningen Experimenterende Danske Radioamatører er vi en gruppe medlemmer, som har fulgt denne bekymring med opmærksomhed og har etableret en interessegruppe, RABOS, med henblik på at afklare, i hvilket omfang den civile borger har mulighed for at tilkalde hjælp i tilfælde af tilskadekomst, akut opstået alvorlig sygdom eller anden nødsituation under en strømafbrydelse.

Vi har fokus på strømafbrydelse, som varer fra timer og op til 2 døgn. (note^{iv}).

Inden for dette tidsrum forventes hjælpetjenester og hospitaler fortsat at kunne opholde et nødberedskab ved hjælp af eksisterende lokale nødstrømsanlæg.

Inden for dette tidsrum vil det derfor være meningsfuldt for borgerne at kunne tilkalde hjælp i tilfælde af akut sygdom, ulykke eller anden nødsituation.

Alene inden for hovedstadsregionen vil forventeligt 75 personer inden for de første 24 timer have behov for akut tilkald af ambulance med udrykning. (note^v). Hertil kommer behov for tilkald af anden hjælpetjeneste.

Vi har forventning om og tiltro til, at det civile beredskab har et robust kommunikationssystem (SIRI), som tillader beredskabet at fortsætte med at kunne kommunikere indbyrdes under en generel strømafbrydelse,

men dette hjælper ikke den enkelte civile borger, der ikke på anden måde er sikret, og som har akut brug for at tilkalde hjælp.

Konkret vil vi derfor spørge kommunen om, hvilke overvejelser der findes hos kommunens beredskab vedr. borgernes mulighed for at tilkalde hjælp i en situation med strømafbrydelse og deraf følgende udfald af internet og telefoni.

f/ RABOS, Radioamatørernes Borgerservice
Hans Elfelt Bonnesen.
Formand

PS: Dette brev er sendt til samtlige 14 borgmestre i hovedstadsregionen samt til regionsformanden for hovedstadsregionen, samt 4 borgmestre i provinsen.

¹ Cybertruslen mod Danmark. Trusselsvurderingsenheden ved Center for Cybersikkerhed, maj 2018

¹ The cyber threat against the Danish energy sector. Threat Assessment Branch under the Centre for Cyber Security September 2018

¹ Fagbladet Ingeniøren 29.apr.2017. "Hvad sker der med telefonien ved strømsvigt." Redegørelse fra Thomas Due Jørgensen, beredskabskonsulent i Forsvarets Efterretningstjeneste, Center for Cybersikkerhed.

¹ Hvis en strømafbrydelse varer mere end 2 døgn, vil vi være i en katastrofesituation af et omfang, som ligger udenfor rammerne af denne henvendelse.

¹ beredskabsinfo.dk/

+++++

Som det fremgår af brevets sidste tre linjer har vi afkrævet de respektive borgmestre et svar på ” .. hvad man har af forholdsregler i den pågældende kommune ?”

Svar fra kommunerne:

I behandlingen af de indløbne svar har vi ikke villet udpege og offentliggøre nogen kommune for manglende svar, mangelfuldt svar/ ansvar for situationen ved strømafbrydelse. Alle de nedenfor nævnte svar findes dog i arkiv hos formanden for RABOS, og står naturligvis til rådighed i 12 måneder fra dags dato.

I løbet af januar måned 2019 begyndte svarene på ovennævnte brev at indløbe:

- 1) Den 17/1 kommer svar fra en kommune, som har videresendt vor anmodning til beredskabsgruppe øst.
- 2) Den 21/1 svarer endnu en kommune med henvisning til en teknisk direktør, som vil kunne besvare spørgsmål.
- 3) Den 23/1 svarer hovedstadsregionen, at henvendelsen er sendt videre til administrationen.

4+5) Den 28/1 og 2/2 sender to nabo-kommuner hver en lang redegørelse om, at man har ansat en sikkerheds-rådgiver eller en sikkerheds- og risikorådgiver., som kommer med en lang forklaring.

=====
Den 18/2 udsender RABOS en rykker til de 9 kommuner der ikke har besvaret henvendelsen
=====

- 6) Den 18/2 sender en jysk stor-kommune en samlet oversigt over samarbejdet med ti nabokommuner.
- 7) Den 20/2 svarer en kommune, at man vil vende tilbage med et svar.
- 8) Den 21/2 svarer en kommune at man har udvalgt valgsteder som "infoposter".
- 9) Den 22/2 svarer en jysk storkommune i et henvisningsbrev.
- 10) Den 26/2 svarer en kommune som meddeler, at have eget kommunikationsudstyr.
- 11) Den 20/3 svarer den sidste kommune, idet man dog betoner, at man allerede den 6. marts har sendt et svar.

XXXXXX

Konklusion:

Den 13. januar 2019 henvendte RABOS sig med brev til 21 kommuner. Af disse har i alt 11 kommuner svaret – dog først efter rykker udsendt den 18. februar 2019 –. På nær tre kommuner har alle henvist til fælles Beredskabskoordinering, Beredskabsstyrelsen, Politiet, Brandvæsenet, Energistyrelsen eller TDC som den ansvarlig. Kommunerne selv har egentlig ikke tænkt nærmere over problemet, og skubber det i realiteten fra sig.

Tre af kommunerne har givet svar med forskellige former for mere eller mindre detaljerede planer for nødsituationer ved en strømafbrydelse. Det gælder især for de borgere, som ikke er dækket af en kommunal hjemmeservice, eller på anden vis er tilknyttet en lokal overvågningsservice.

A) En kommune har eget uafhængigt radiosystem, som man er stolt over, men de fortæller intet om, hvordan borgerne kan kontakte dette.

B) En anden kommune har udarbejdet en "Aktionsplan" med grønt, gult og rødt niveau, og med detaljerede planer for etablering af krisestab m.v. Planen indeholder ordene "kan" og "skal" ; det synes at dreje sig, om en "papirløsning", der foreligger ingen oplysninger om eventuelle øvelsers afholdelse samt erfaring derfra.

C) En tredje kommune har en plan om ved de normale valgsteder at oprette en nødopkalds-post.; det ville her være opportunt at spørge, om det er borgene bekendt, at et sådant system er blevet introduceret.

Det må herefter, på basis af ovenstående behovsanalyse fastslås, at kun en enkelt kommune af de kontaktede 21 har erkendt, at der består et problem for den enkelte helt fri og "normale" borger der pludselig møder en nødsituation.

En kommunal sikkerheds repræsentant udtrykker det i sit svar på følgende måde:

” Der er sluttelig en gruppe af kommunens borgere som bor i eget hjem og som ikke er i kommunens varetægt i for eksempel plejecentre.”
”For denne gruppe har kommunen ingen plan for nødberedskab”.

Behovsanalysen viser klart, at næsten alle kommuner tror fuldt og fast på at andre offentlige institutioner vil kunne klare opgaverne perfekt og at det i øvrigt ikke er deres ansvar. Behovsanalysen viser samtidig, at set fra borgernes synspunkt ser situationen ganske anderledes ud.

+++++

DER ER MED ANDRE ORD ET BEHOV FOR EN ELLER ANDEN FORM FOR HJÆLP-----
DENNE HJÆLP KUNNE MEGET VEL TÆNKES AT KOMME FRA RADIOAMATØRERNE-
FRA **RABOS** – RADIOAMATØRERNES BORGERSERVICE.

+++++

Det er derfor blevet besluttet, at man den 1.9.2019 vil sætte RABOS i gang.
Denne igangsætning er nøjere omtalt i juni-udgaven af EDR's tidskrift OZ.

Birkerød den 28.4.2019
H.E.Bonnesen, OZ5RB
